

ROZHODNUTÍ RADY
ze dne 24. června 2014
o způsobu provádění doložky solidarity Unií

(2014/415/EU)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 222 odst. 3 větu první této smlouvy,

s ohledem na společný návrh Evropské komise a vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Toto rozhodnutí se vztahuje na provádění ustanovení článku 222 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) (dále jen „doložka solidarity“) ze strany Unie. Nevztahuje se na provádění doložky solidarity členskými státy podle čl. 222 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“). Podle Prohlášení (č. 37) k článku 222 Smlouvy o fungování Evropské unie může členský stát zvolit nejvhodnější prostředek ke splnění svého závazku solidarity vůči jinému členskému státu.
- (2) Podle čl. 222 odst. 1 Smlouvy o fungování EU jednají Unie a členské státy společně v duchu solidarity, pokud je některý členský stát cílem teroristického útoku nebo obětí přírodní nebo člověkem způsobné pohromy. Je třeba usilovat o soudržnost a doplňkovost opatření Unie a členských států, a to v zájmu členského státu uplatňujícího doložku solidarity a s cílem předejít zdvojení úsilí. Vzhledem k tomu, že členské státy mají koordinovat svou činnost v Radě, aby splnily své povinnosti ohledně solidarity podle čl. 222 odst. 2 Smlouvy o fungování EU, je vhodné stanovit pro provádění doložky solidarity Unií způsob koordinace v Radě.
- (3) Způsob koordinace v Radě by měl vycházet z opatření pro integrovanou politickou reakci EU na krize, která Rada schválila dne 25. června 2013, v nichž se stanoví, že v rámci integrované politické reakce Unie na krize budou podporována i opatření pro provádění doložky solidarity. Je třeba, aby Rada zejména v případě přezkumu upravila opatření pro integrovanou politickou reakci Unie na krize.
- (4) Provádění doložky solidarity Unií by mělo vycházet v co největší míře ze stávajících nástrojů, zvyšovat účinnost posilováním koordinace a předcházením zdvojení, fungovat bez přidávání dalších zdrojů, poskytovat členským státům jednoduché a jasné rozhraní na úrovni Unie a respektovat pravomoci svěřené jednotlivým orgánům a útvarům Unie.
- (5) Doložka solidarity vyzývá Unii, aby uvedla do pohotovosti veškeré nástroje, které má k dispozici, jako například strategii vnitřní bezpečnosti Evropské unie, mechanismus civilní ochrany Evropské unie zřízený rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU ⁽¹⁾ (dále jen „mechanismus Unie“), rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU ⁽²⁾ a struktury vytvořené v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP).
- (6) Rozsah opatření pro provádění doložky solidarity Unií by měl být jasně vymezen.
- (7) Pokud jde o boj proti terorismu, strategickým rámcem pro činnost Unie je Strategie Evropské unie pro boj proti terorismu. K dispozici jsou různé nástroje, jako například nástroje pro posílení ochrany kritických infrastruktur v energetice a dopravě ⁽³⁾. Na základě sdělení Komise nazvaném „Politika EU pro boj proti terorismu: dosažené úspěchy a budoucí úkoly“ byla přijata nejrůznější opatření, jako například akce zaměřené na posilování spolupráce mezi donucovacími orgány, na lepší předcházení radikalizaci, zejména zřízením sítě pro zvyšování

⁽¹⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1313/2013/EU ze dne 17. prosince 2013 o mechanismu civilní ochrany (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 924).

⁽²⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU ze dne 22. října 2013 o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 2119/98/ES (Úř. věst. L 293, 5.11.2013, s. 1).

⁽³⁾ Ve smyslu směrnice Rady 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu (Úř. věst. L 345, 23.12.2008, s. 75).

povědomí o radikalizaci (Radicalisation Awareness Network), a na omezování přístupu teroristů k finančním prostředkům, jakož i k výbušninám ⁽¹⁾ a k chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným materiálům, nebo akce zaměřené na zvyšování bezpečnosti výbušnin.

- (8) Mechanismus pro uplatňování opatření podle tohoto rozhodnutí a mechanismus postupného ukončování by měly být vymezeny na úrovni Unie, založeny na žádosti na vysoké politické úrovni, kterou předloží dotčený členský stát či státy, a podporovány prostřednictvím jediného kontaktního místa na úrovni Unie.
- (9) Opatření pro odezvu na úrovni Unie by měla zvyšovat účinnost prostřednictvím posílené koordinace, jež se bude opírat o stávající nástroje.
- (10) Cílem mechanismu Unie je posílení spolupráce mezi členskými státy a Uní a usnadnění koordinace v oblasti civilní ochrany. Rozhodnutím č. 1313/2013/EU bylo zřízeno středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události (dále jen „středisko“), které zajišťuje nepřetržitou provozní kapacitu a slouží členským státům a Komisi při sledování cílů mechanismu Unie.
- (11) Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) má k dispozici struktury, jež jsou vybaveny know-how v oblasti bezpečnostního zpravodajství a vojenství, jakož i síť delegací, jež rovněž mohou přispět k odezvě na hrozby nebo pohromy na území členských států nebo na krizi s vnějším rozměrem. V závislosti na konkrétním případě krize by měly v souladu s příslušnými ustanoveními práva Unie případně přispět i další struktury a agentury Unie v oblasti společné bezpečnosti a zahraniční politiky (SZBP) a SBOP.
- (12) Je-li to s ohledem na naléhavost situace nezbytné a proveditelné, měla by být opatření pro odezvu na úrovni Unie doprovázena přijímáním právních aktů nebo změnou stávajících aktů v souladu s příslušnými ustanoveními Smluv.
- (13) Toto rozhodnutí nemá žádné důsledky v oblasti obrany. Je-li v případě krizové situace zapotřebí přijmout opatření v rámci SZBP nebo SBOP, měla by Rada přijmout rozhodnutí v souladu s příslušnými ustanoveními Smluv.
- (14) Tímto rozhodnutím není dotčen čl. 42 odst. 7 Smlouvy o Evropské unii.
- (15) Ve sdělení Komise nazvaném „Strategie vnitřní bezpečnosti Evropské unie: pět kroků směrem k bezpečnější Evropě“ je jako cíl stanoveno zlepšení odolnosti Unie vůči krizím a katastrofám, a to prostřednictvím řady opatření včetně plného využití doložky solidarity. Jak připomíná Rada ve svých závěrech ze dne 24. a 25. února 2011, zvýšení odolnosti Evropy vůči krizím a katastrofám je zcela zásadní pro další posílení svobody, bezpečnosti a práva v Unii.
- (16) Evropská rada má pravidelně vyhodnocovat hrozby, jimž Unie čelí, tak aby Unie a její členské státy mohly přijímat účinná opatření. Na žádost Evropské rady by také měly být vypracovávány zprávy o konkrétních hrozbách.
- (17) V souladu s čl. 346 odst. 1 písm. a) Smlouvy o fungování EU by neměl být žádný členský stát povinen poskytovat údaje, jejichž zpřístupnění podle jeho názoru odporuje podstatným zájmům jeho bezpečnosti.
- (18) Evropský parlament přijal dne 22. listopadu 2012 usnesení č. 2012/2223 s názvem „Doložky EU o vzájemné obraně a solidaritě: politický a operační rozměr“.
- (19) Toto rozhodnutí respektuje základní práva a je v souladu se zásadami uznávanými v Listině základních práv Evropské unie, a musí být v souladu s těmito právy a zásadami uplatňováno.
- (20) Jelikož cílů tohoto rozhodnutí, totiž provádění doložky solidarity Uní, nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy, ale spíše jich může z důvodu rozsahu a účinků tohoto rozhodnutí být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto rozhodnutí rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů,

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 98/2013 ze dne 15. ledna 2013 o uvádění prekurzorů výbušnin na trh a o jejich používání (Úř. věst. L 39, 9.2.2013, s. 1).

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Obecný cíl a předmět

1. Toto rozhodnutí stanoví pravidla a postupy pro provádění ustanovení článku 222 Smlouvy o fungování EU (dále jen „doložka solidarity“) ze strany Unie.
2. Za účelem zajištění soudržnosti a doplňkovosti činnosti Unie a členských států zajišťuje Rada na politické úrovni koordinaci odezvy na žádost o použití doložky solidarity, přičemž využije opatření pro integrovanou politickou reakci EU na krizi. Při provádění opatření pro integrovanou politickou reakci EU na krizi poskytuje podporu Generální sekretariát Rady, Komise a ESVČ.
3. Opatření na úrovni Unie, jejichž účelem je poskytovat informace a podporu, vycházejí ze stávajících mechanismů Rady, Komise, ESVČ a agentur Unie. V případě potřeby přispívá vysoký představitel Unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“) a ESVČ tím, že v oblasti působnosti vysokého představitele přijímají náležitě iniciativy a poskytují relevantní informace a podporu.
4. Příslušné nástroje Unie a opatření pro integrovanou politickou reakci EU na krizi mají stanoveny vlastní postupy a mohou fungovat před uplatněním opatření pro odezvu podle tohoto rozhodnutí i po jejich postupném ukončení.
5. Opatření podle tohoto rozhodnutí zajišťují těsnější koordinaci mezi odezvou na úrovni Unie a na úrovni členských států.

Článek 2

Oblast působnosti

1. V případě teroristických útoků či přírodních nebo člověkem způsobených pohrom, a to bez ohledu na to, zda mají svůj původ na území členských států, či mimo ně, se toto rozhodnutí použije:
 - a) na území členských států, na něž se použijí Smlouvy, včetně pevniny, vnitrozemských vod, teritoriálních vod a vzdušného prostoru;
 - b) v případě zasažení infrastruktury (jako jsou ropná a plynová zařízení na moři) v teritoriálních vodách, výlučné ekonomické zóně nebo na kontinentálním šelfu členského státu.

Unie je při uplatňování opatření podle tohoto rozhodnutí a zejména tehdy, když používá nástroje, které má k dispozici, vázána mezinárodním právem a nezasahuje do práv států, které nejsou členy EU.

2. Toto rozhodnutí nemá žádné důsledky v oblasti obrany.

Článek 3

Definice

Pro účely tohoto rozhodnutí se rozumí:

- a) „pohromou“ situace, která má či může mít závažný dopad na obyvatelstvo, životní prostředí nebo majetek, včetně kulturního dědictví;
- b) „teroristickým útokem“ teroristický trestný čin ve smyslu rámcového rozhodnutí Rady 2002/475/SVV⁽¹⁾, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2008/919/SVV ze dne 28. listopadu 2008;
- c) „krizí“ pohroma či teroristický útok s tak rozsáhlým dopadem nebo politickým významem, jaký vyžaduje včasnou politickou koordinaci a odezvu na politické úrovni Unie;
- d) „odezvou“ jakékoli opatření přijaté v případě pohromy či teroristického útoku s cílem řešit jejich bezprostřední nepříznivé následky.

⁽¹⁾ Rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu (Úř. věst. L 164, ze dne 22.6.2002, s. 3)

Článek 4

Uplatnění doložky solidarity

1. Členský stát zasažený pohromou nebo teroristickým útokem může uplatnit doložku solidarity, pokud poté, co vyčerpá možnosti stávajících prostředků a nástrojů na vnitrostátní a unijní úrovni, dospěje k závěru, že jeho schopnost odezvy nepostačuje k řešení dané krize.
2. Politické orgány zasaženého členského státu se se svou žádostí o uplatnění obrátí na předsednictví Rady. Žádost o uplatnění je prostřednictvím střediska pro koordinaci odezvy na mimořádné události předána rovněž předsedovi Evropské komise.

Článek 5

Opatření pro odezvu na úrovni Unie

1. Jakmile je uplatněna doložka solidarity, Rada zajistí politické a strategické řízení odezvy Unie na uplatnění doložky solidarity, přičemž zohlední pravomoci Komise a vysokého představitele. Za tímto účelem předsednictví Rady ihned aktivuje opatření pro integrovanou politickou reakci EU na krizi, pokud se již nepoužívají, a informuje všechny členské státy o uplatnění doložky solidarity.
2. Komise a vysoký představitel v souladu s čl. 1 odst. 3 rovněž:
 - a) určí všechny příslušné nástroje Unie, jimiž lze přispět k odezvě na krizi, včetně operativních, politických či finančních nástrojů a struktur, a přijmou veškerá potřebná opatření stanovená v těchto nástrojích;
 - b) určí za podpory Vojenského štábu EU vojenské kapacity, jež mohou nejlépe přispět k odezvě na krizi;
 - c) určí a navrhnou použití nástrojů a prostředků, jež spadají do působnosti agentur Unie a jež mohou nejlépe přispět k odezvě na krizi;
 - d) uvědomí Radu o tom, zda jsou stávající nástroje dostačujícími prostředky pro pomoc zasaženému členskému státu po uplatnění doložky solidarity;
 - e) předkládají pravidelné integrované hodnotící a analytické zprávy o situaci, jejichž účelem je poskytnout informace a podporu při koordinaci a rozhodování na politické úrovni v Radě v souladu s článkem 6 tohoto rozhodnutí.
3. Komise a vysoký představitel v případě potřeby předloží v souladu s čl. 1 odst. 3 Radě návrhy týkající se zejména:
 - a) rozhodnutí o mimořádných opatřeních, která nejsou stanovena ve stávajících nástrojích,
 - b) žádostí o vojenské kapacity nad rámec stávajících opatření pro civilní ochranu, nebo
 - c) opatření na podporu rychlé odezvy členských států.
4. Při použití opatření pro integrovanou politickou reakci EU na krizi předsednictví Rady zajistí soudržnost jednání Rady a celkové odezvy na politické úrovni EU, včetně vypracování a aktualizace návrhů opatření, přičemž respektuje právo Komise a vysokého představitele na iniciativu v oblasti jejich působnosti. Podporu a poradenství přitom budou předsednictví poskytovat generální sekretariát Rady, Komise a ESVČ a v případě teroristických útoků protiteroristický koordinátor EU. V závislosti na konkrétním případě krize by měly v souladu s příslušnými ustanoveními práva Unie případně přispět i další struktury a agentury Unie v oblasti SZBP a SBOP.
5. Předsednictví Rady informuje o uplatnění doložky solidarity a o hlavních událostech předsedu Evropské rady a předsedu Evropského parlamentu.
6. Po uplatnění doložky solidarity působí středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události jako kontaktní místo s nepřetržitým provozem na úrovni Unie pro kontakt s členskými státy a dalšími zúčastněnými stranami, aniž jsou tím dotčeny stávající povinnosti, které mají Komise a vysoký představitel, a stávající informační síť. Toto středisko bude ve spolupráci se situačním střediskem EU a dalšími krizovými středisky Unie v souladu s článkem 6 tohoto rozhodnutí usnadňovat vypracovávání integrovaných zpráv týkajících se situačního povědomí a analýzy.

Článek 6

Integrované zprávy týkající se situačního povědomí a analýzy

Integrované zprávy týkající se situačního povědomí a analýzy budou uzpůsobeny potřebám politické úrovně Unie definovaným předsednictvím Rady a poskytnou Radě strategický přehled situace v souladu s opatřeními pro integrovanou politickou reakci EU na krizi. V těchto zprávách budou použity ověřené příspěvky poskytnuté dobrovolně členskými státy, Komisí, ESVČ a příslušnými agenturami Unie, jakož i příslušnými mezinárodními organizacemi. V případě uplatnění doložky solidarity v souvislosti s teroristickým útokem budou odděleně prostřednictvím stávajících kanálů zpracovávána vyhodnocení zpravodajských informací.

Článek 7

Postupné ukončení

Postupné ukončení odezvy podle tohoto rozhodnutí se řídí stejným postupem, který je stanoven v čl. 4 odst. 2. Jakmile je členský stát uplatňující doložku solidarity toho názoru, že její uplatňování již není zapotřebí, tuto skutečnost oznámí.

Článek 8

Vyhodnocení hrozeb na úrovni Unie

1. Pro účely pravidelného vyhodnocování hrozeb, kterým Unie čelí, může Evropská rada v případě potřeby požádat Komisi, vysokého představitele a příslušné agentury Unie o vypracování zpráv týkajících se konkrétních hrozeb.
2. Nestanoví-li Evropská rada jinak, musí tyto zprávy vycházet pouze z dostupných hodnocení hrozeb vypracovaných příslušnými orgány, subjekty a agenturami Unie v rámci stávajících opatření a z informací, které dobrovolně poskytují členské státy, přičemž je třeba zabránit zdvojení činností. V případě potřeby se k vypracování těchto zpráv připojí protiteroristický koordinátor EU. V souladu s čl. 346 odst. 1 písm. a) Smlouvy o fungování EU není žádný členský stát povinen poskytovat údaje, jejichž zpřístupnění podle jeho názoru odporuje podstatným zájmům jeho bezpečnosti.

Článek 9

Přezkum

1. Opatření podle tohoto rozhodnutí jsou pravidelně přezkoumávána na základě zjištěných potřeb a v každém případě do 12 měsíců od ukončení jejich uplatňování, a to s cílem zajistit určení a řešení příslušných poznatků. Tento přezkum provádí Rada na základě společné zprávy vypracované Komisí a vysokým představitelem.
2. V případě potřeby lze provést revizi tohoto rozhodnutí. V těchto případech a v souladu s čl. 222 odst. 3 Smlouvy o fungování EU je Radě nápomocen Politický a bezpečnostní výbor a Stálý výbor pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti.
3. Rada může případně upravit opatření pro integrovanou politickou reakci EU na krizi, zejména s cílem řešit problémy zjištěné Radou v rámci přezkumu nebo v návaznosti na revizi tohoto rozhodnutí.

Článek 10

Finanční dopady

Veškeré finanční prostředky nezbytné k provádění tohoto rozhodnutí se uvolňují v rámci dohodnutých ročních omezení pro výdaje a v mezích stávajících nástrojů Unie a při dodržení stropů podle víceletého finančního rámce pro jednotlivé roky.

*Článek 11***Vstup v platnost**

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Lucemburku dne 24. června 2014.

Za Radu
předseda
E. VENIZELOS
